

Sygn. akt *XVII AmE 11/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) ***Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.***

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki***

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 28 listopada 2014 r. znak: (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt *XVII AmE 11/15*

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 listopada 2014 r. (znak: (...)), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 2a pkt 2. ust. 3 i ust. 6. oraz art. 30 ust. 1. w związku z art. 9a ust. 6 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. Poz. 1059 z późn. zm., dalej: PE) oraz w związku z art. 104 k.p.a., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Spółce z o.o. z siedzibą w K., będącej podmiotem wykonującym zadania sprzedawcy z urzędu, za nieprzestrzeganie obowiązków zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii - małych elektrowniach wodnych, o których mowa w art. 9a ust. 6 PE, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że:

1) (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K., wykonując zadania sprzedawcy z urzędu nie wywiązała się w okresie od dnia 11 stycznia 2014 r. do dnia 2 kwietnia 2014 r. z określonego w art. 9a ust. 6 PE publicznoprawnego obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez 10 przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających energię elektryczną w małych elektrowniach wodnych, po cenie

równiej średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b PE, co stanowi naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 1a PE,

2) za zachowanie określone w pkt 1 wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 132.000 zł, co stanowi (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu energią elektryczną osiągniętego przez Spółkę w 2013 r. (decyzja, k. 4-15).

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 22 grudnia 2014 r. wywiodła Spółka (...), zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej zmianę w całości poprzez stwierdzenie braku naruszenia obowiązku określonego w art. 9a ust. 6 PE i w efekcie braku podstaw do nakładania kary pieniężnej, ewentualnie wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji Prezesa URE w całości. Strona powodowa wniosła również o zasądzenie kosztów postępowania wedle norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji zarzucono:

1) naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 9a ust. 6 PE, poprzez nałożenie na Spółkę (...) kary finansowej w wysokości 132.000 zł za niewywiązanie się z obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii w sytuacji, gdy nie zaistniały wszystkie ustawowe przesłanki warunkujące zaistnienie obowiązku zakupu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii, wymienione w art. 9a ust. 6 PE;

2) naruszenie art. 7, 77 § 1, 80 k.p.a. polegające na niewyczerpującym zebraniu, wszechstronnym rozpatrzeniu i ocenie całego zebranego materiału dowodowego oraz braku wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, w szczególności braku ustalenia zaistnienia wszystkich ustawowych przesłanek koniecznych dla powstania obowiązku zakupu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE;

3) naruszenie art. 8, 11 i 107 § 3 k.p.a. poprzez nienależyte uzasadnienie decyzji polegające w szczególności na braku wykazania przez Prezesa URE, na jakiej podstawie organ uznał, że energia elektryczna wytworzona w odnawialnych źródłach energii była oferowana T. Sprzedaż oraz że istnieją podstawy dla kontynuowania zakupu energii elektrycznej przez T. Sprzedaż;

4) naruszenie art. 7, 77 § 1 i art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. poprzez brak zawieszenia postępowania przez Prezesa URE do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego w ramach postępowań cywilnych prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, a które miałyby wpływ na wynik postępowania prowadzonego przez Prezesa URE.

Powód podtrzymał powyższe zarzuty i wnioski w piśmie procesowym z dnia 7 kwietnia 2015 r.

(odwołanie, k. 24-76; replika na odpowiedź na odwołanie, k. 207-218).

W odpowiedzi na odwołanie z 16 marca 2015 r. Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania. Pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie w piśmie procesowym z 22 kwietnia 2015 r.

(odpowiedź na odwołanie, k. 182-193; replika pozwanego na pismo oraz wniosek dowodowy powoda, k. 300-303).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. jest przedsiębiorcą, prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną w oparciu o koncesję udzieloną przez Prezesa URE z 28 czerwca 2007 r. Spółka wykonuje zadania sprzedawcy z urzędu, o których mowa w art. 5a ust. 1 PE (okoliczności bezsporne).

Spółka (...) zawarła z następującymi przedsiębiorcami – wytwórcami energii elektrycznej w małych elektrowniach wodnych (tzw. MEW-y) umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii:

- 1) M. C., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie koncesji z 13.10.2004 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 10.03.2012 r. oraz umowę nr (...) z 31.12.2012 r.,
- 2) S. S. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...), na podstawie koncesji z 4.11.2014 r. - porozumienie obowiązujące do 1 lipca 2007 r. ws. przejęcia Umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) zawartej pomiędzy S. S. (1) MEW Mączna a (...) S.A. w dniu 31.10.2005 r.;
- 3) T. B., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie koncesji z 2.12.2009 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 3.12.2009 r.;
- 4) A. R., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie koncesji z 15.04.2005 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 23.04.2012 r.;
- 5) R. M. (1) i R. M. (2), prowadzącymi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą Firma Handlowa (...) s.c., na podstawie koncesji z 24.11.2011 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 31.10.2011 r.;
- 6) J. S. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie koncesji z 4.11.2004 r. - porozumienie obowiązujące od 1.07.2007 r. ws. przejęcia Umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) zawartej pomiędzy MEW S. J. S. (1) a (...) S.A. 28.10.2005 r.;
- 7) B. G. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Firma (...), na podstawie koncesji z 24.09.2004 r. - porozumienie obowiązujące do 1 lipca 2007 r. ws. przejęcia Umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) zawartej pomiędzy B. G. (1) (...) a (...) S.A. w dniu 31.10.2005 r.;
- 8) J. P., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Elektrownie (...), na podstawie koncesji z 1.10.2004 r. oraz z 18.09.2014 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 15.12.2005 r. oraz porozumienia obowiązujące do 1 lipca 2007 r. ws. przejęcia Umów sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) i nr (...) zawartej pomiędzy Elektrownie (...) a (...) S.A. w dniu odpowiednio – 1.04.2007 r. i 15.12.2005 r.;
- 9) T. M. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), na podstawie koncesji z 28.10.2004 r. – umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 29.11.2005 r.;
- 10) A. T., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Firma (...) A. T., na podstawie koncesji z 25.10.2004 r. - umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...) z 19.03.2012 r.

W oparciu o powyżej wskazane umowy Spółka (...) dokonywała zakupu energii elektrycznej, realizując obowiązek sprzedawcy z urzędu określony w art. 9a ust. 6 PE. Przedsiębiorca świadczył również wskazanym wytwórcom nieodpłatnie usługę bilansowania handlowego. Umowy zawarte z J. P., B. G., S. S., J. S. i T. M. nie wskazywały, kto świadczy wytwórcom usługę bilansowania handlowego, natomiast umowy z pozostałymi ww. wytwórcami zobowiązywały T. Sprzedaż do świadczenia tej usługi i ponoszenia jej kosztów.

dowód: okoliczności bezsporne; umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w oze, karty: 129-135, 377-382, 433-439, 475-481, 650-667, 752-759, 817-823 akt admin.; porozumienia z ws. przejęcia Umowy sprzedaży energii elektrycznej i dana umowa , k. 321-329 akt admin., k. 519-531 akt admin.; 585-596 akt admin., k. 668-677 akt admin.

W piśmie datowanym na dzień 3 września 2012 r. Spółka (...) poinformowała wytwórców energii, z którymi miała zawarte umowy sprzedaży energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii, w tym także wyżej wymienionych przedsiębiorców, o braku możliwości kontynuacji realizacji łączącej strony umowy na dotychczasowych warunkach w zakresie bilansowania handlowego energii elektrycznej dostarczanej do sieci dystrybucyjnej OSD. Spółka uzależniła realizację umowy w oparciu o dotychczasową konstrukcję, w której bilansowanie będzie w dalszym ciągu realizowane

przez T. Sprzedaż, od aneksowania dotychczasowych umów według zaproponowanego przez Spółkę projektu. T. Sprzedaż wezwała kontrahentów, na podstawie § 9 umów, do ich renegocjacji, przedstawiając propozycję kontynuacji współpracy. W piśmie wskazano ponadto, że oferta nowych warunków współpracy wiąże do dnia 30 września 2013 r. Jednocześnie Spółka oświadczyła, że w przypadku braku po stronie wytwórców woli przyjęcia przedmiotowej oferty, pismo z dnia 3 września 2012 r. należy traktować jako wypowiedzenie umowy sprzedaży energii elektrycznej, która ulegnie rozwiązaniu z upływem okresu wypowiedzenia przewidzianym w umowie, tj. z dniem 31 października 2013 r. Spółka zaznaczyła, że ewentualne dalsze umowy sprzedaży na rzecz T. Sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii nie będą zawierały bezpłatnej usługi bilansowania handlowego jako świadczenia, za które odpowiedzialność ponosiłaby Spółka. Modyfikacja dotychczasowych umów miała polegać na zaprzestaniu świadczenia przez T. Sprzedaż nieodpłatnie usługi bilansowania handlowego. Usługa ta miała być realizowana odpłatnie przez Spółkę (...), bądź przez podmiot trzeci, wybrany przez wytwórcę. W piśmie z 3 września 2012 r. T. Sprzedaż wskazała również, że propozycja zmiany warunków umowy nie wpływa na realizację przez Spółkę obowiązku sprzedawcy z urzędu, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE, co oznacza, że pozostaje ona w dalszym ciągu zobowiązana do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii po cenie określonej w ustawie.

dowód: pismo T. Sprzedaż z dnia 3.03.2013 r. k. 136, 330, 383, 440, 482, 532, 597, 678, 760, 824 akt admin.

Wyżej wymienionych 10 wytwórców nie przyjęło oferty T. Sprzedaż w zakresie modyfikacji wiążących strony umów sprzedaży energii elektrycznej, natomiast kwestia dalszego obowiązywania dotychczasowych umów sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii była sporna między kontrahentami (wytwórcy stali na stanowisku, że umowy te nadal wiążą, zaś T. Sprzedaż, że uległy rozwiązaniu). Pomimo tego, po 31 października 2013 r. Spółka (...) nadal nabywała od nich energię elektryczną na dotychczasowych warunkach, świadcząc także nieodpłatnie usługę bilansowania handlowego (operatora handlowo-technicznego). Sytuacja ta trwała do 10 stycznia 2014 r. Od dnia 11 stycznia 2014 r. Spółka zaprzestała świadczenia wskazanych usług, zgłaszając to do operatora systemu dystrybucyjnego - (...) S.A. z siedzibą w K., jak również zaprzestała zakupu od danych wytwórców energii elektrycznej. T. Sprzedaż nie kupował energii wytworzonej w małych elektrowniach wodnych danych przedsiębiorców do dnia 2 kwietnia 2014 r. Przesyłane w tym okresie T. Sprzedaż przez wytwórców faktury tytułem sprzedaży energii elektrycznej były zwracane przez Spółkę bez ich księgowania.

dowód: okoliczności bezsporne, pismo T. Sprzedaż z 24.04.2014 r., k. 115-125 akt admin.; faktury odesłane przez T. Sprzedaż, k. 41, 43, 44 akt admin.

W roku 2013 Spółka (...) osiągnęła przychód z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu energią elektryczną w wysokości(...) zł.

dowód: pismo T. Sprzedaż z 24.04.2014 r., k. 120 akt admin.; Formularz opłaty z tytułu udzielonej koncesji, k. 126 akt admin.; Sprawozdanie z całkowitych dochodów, k. 127 akt admin.

Pismem z 2 kwietnia 2014 r. Prezes URE zawiadomił (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Spółce kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązków zakupu energii elektrycznej, o których mowa w art. 9a ust. 6 PE.

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 25-28 akt admin.

W piśmie z 28 lipca 2014 r. Spółka (...) powiadomiła Prezesa URE, że zawarła nową umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii z T. B., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...), obejmując jednocześnie dla tego przedsiębiorcy funkcję (...) i świadcząc usługi operatora handlowo – technicznego. Spółka poinformowała jednocześnie, że zakupiła od ww. przedsiębiorcy energię elektryczną zaoferowaną w okresie od 11 stycznia do 30 czerwca 2014 r.

dowód: pismo T. Sprzedaż z 28.07.2014 r., k. 1037 akt admin.

Pismem z 3 października 2014 r. Prezes URE zawiadomił T. Sprzedaż o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie, informując jednocześnie Spółkę o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się odnośnie zebranych dowodów i materiałów.

dowód: zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego, k. 1055 akt admin.

W październiku 2014 r. - na wniosek Spółki (...) z 6 października 2014 r. - Prezes URE wszczął postępowania administracyjne w sprawie rozstrzygnięcia w trybie art. 8 ust. 1 PE sporu między T. a dziewięcioma ww. wytwórcami energii w małych elektrowniach wodnych, dotyczącego odmowy zawarcia przez tych przedsiębiorców umów sprzedaży energii elektrycznej, oraz o ukształtowanie treści tych umów. W ramach przedmiotowych postępowań Prezes URE wydał postanowienia, na mocy których zobowiązał Spółkę (...) do zakupu całej energii elektrycznej wytworzonej dotychczas przez wytwórców na warunkach wynikających z rozwiązanej umowy sprzedaży. Postanowienie to miało tymczasowy charakter i miało obowiązywać do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu przez organ. W oparciu o postanowienie opatrzone rygorem natychmiastowej wykonalności powód zapłacił na rzecz wytwórców cenę za wytworzoną przez nich i wprowadzoną do systemu energię. Następnie Prezes URE zawiesił ww. postępowania oraz wezwał strony do wystąpienia do właściwego sądu o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego w zakresie obowiązywania umów sprzedaży energii elektrycznej uznając, że nie jest kompetentny do rozstrzygnięcia sporu cywilnoprawnego odnośnie skuteczności rozwiązania wskazanych umów sprzedaży. W następstwie powyższego, Spółka (...) wystąpiła przeciwko przedsiębiorcom: A. R., T. M. (1), A. T., M. C., S. S. (1), R. i R. M. (2), J. S. (1), B. G. (1) oraz J. P. z powództwami o ustalenie, że stron nie wiąże umowa sprzedaży energii elektrycznej, w następstwie jej skutecznego wypowiedzenia przez powódkę. We wszystkich wymienionych sprawach powództwa zostały prawomocnie oddalone, wskutek uznania przez sądy cywilne bezskuteczności wypowiedzenia umów sprzedaży energii elektrycznej przez Spółkę (...) co oznacza, że sporne umowy cały czas obowiązują. Wobec zapadnięcia powyższych prawomocnych wyroków sądów powszechnych, Spółka (...) cofnęła wnioski o wydanie decyzji w trybie art. 8 ust. 1 PE oraz wystąpiła do Prezesa URE o podjęcie zawieszonych postępowań i ich umorzenie na podstawie art. 105 § 2 k.p.a. Siedem z tych postępowań zostało już przez organ umorzonych.

dowód: okoliczności bezsporne, przyznane przez strony na rozprawie 14 lipca 2016r; kserokopia wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 21 grudnia 2015 r. ws. o sygn. akt VI GC 60/15 wraz z uzasadnieniem, k. 344-356; kserokopia wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z 24 lutego 2016 r. ws. o sygn. akt VI GC 309/15 wraz z uzasadnieniem, k. 331 verte – 342; kserokopia wniosku T. Sprzedaż o podjęcie zawieszzonego postępowania i jego umorzenie, k. 331, 343; oświadczenia pełnomocników stron złożone na rozprawie 14 lipca 2016 r. – protokół rozprawy, k. 357-359; odpowiedź na odwołanie, k. 182-183

W dniu 28 listopada 2014 r. Prezes URE wydał decyzję, która została zaskarżona w niniejszym postępowaniu sądowym.

Powyżej opisany stan faktyczny, który nie był między stronami sporny, Sąd ustalił w oparciu o wyżej przywołane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego i sądowego oraz twierdzenia i oświadczenia stron. Wymienione dowody nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 9a ust. 6 PE - w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji - sprzedawca w urzędzie jest obowiązany, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9, do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie lub zostało wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 9p ust. 1; zakup ten

odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b.

Według definicji zawartej w art. 3 pkt 29 PE, sprzedawcą z urzędu jest przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub energią elektryczną, świadczące usługi kompleksowe odbiorcom paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy. Natomiast stosownie do art. 10 ustawy z 8 stycznia 2010 r. nowelizującej PE (Dz. U. nr 21, poz. 104), do dnia wyłonienia sprzedawcy z urzędu, podmiotem zobowiązanym do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, jest podmiot wykonujący zadania sprzedawcy z urzędu.

Przewidziany z art. 9a ust. 6 PE obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii ma charakter publicznoprawny i zarazem jednostronny, ponieważ do zakupu jest zobligowany sprzedawca z urzędu, natomiast wytwórca nie ma obowiązku oferowania mu wytworzonej przez siebie energii do sprzedaży. Zakres przedmiotowego obowiązku wyznacza rozporządzenie Ministra Gospodarki z 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. 2012 poz. 1229). Rozporządzenie to w § 15 przewiduje, że obowiązek uznaje się za spełniony, jeżeli sprzedawca z urzędu zakupił całą oferowaną mu ilość energii elektrycznej wytworzonej w OZE (Obowiązek zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, o którym mowa w art. 9a ust. 6 ustawy, uznaje się za spełniony, jeżeli sprzedawca z urzędu zakupił całą oferowaną mu ilość energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej elektroenergetycznej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy.). Istotne jest, że obowiązek przewidziany w art. 9a ust. 6 PE może być zrealizowany zarówno w oparciu o umowę sprzedaży, zawartą pomiędzy wytwórcą energii a sprzedawcą z urzędu, jak i – w przypadku braku takiej umowy – bezpośrednio w oparciu o przepisy ustawy Prawo energetyczne. Natomiast nieprzestrzeganie wskazanego obowiązku zagrożone jest sankcją administracyjną w postaci kary pieniężnej. Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 1a PE – według brzmienia tego przepisu na datę orzekania przez Prezesa URE – karze pieniężnej podlega, między innymi ten, kto nie przestrzega obowiązków zakupu energii elektrycznej, o których mowa w art. 9a ust. 6.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, iż poza sporem pozostawał fakt, że w okresie od 11 stycznia do 2 kwietnia 2014 r. Spółka (...) nie zakupiła energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar jej działania, zaoferowanej jej przez dziesięć przedsiębiorstw energetycznych, wytwarzających energię elektryczną w małych elektrowniach wodnych. Spór pomiędzy Spółką a Prezesem URE sprowadzał się natomiast do oceny legalności wskazanego zachowania przedsiębiorcy.

W ramach pierwszego z zarzutów odwołania powódka podniosła, że zaprzestała zakupu energii elektrycznej z uwagi na to, że nie spełnione zostały wszystkie ustawowe przesłanki warunkujące zaistnienie obowiązku zakupu energii, wymienione w art. 9a ust. 6 PE. Według Spółki, warunkiem tym jest między innymi „zaoferowanie energii elektrycznej” sprzedawcy z urzędu przez wytwórcę. Zdaniem powódki, od 11 stycznia 2014 r. nie otrzymywała ona od wskazanych wytwórców skutecznych ofert sprzedaży, a co za tym idzie nie ciążył na niej obowiązek zakupu energii. Spółka stała na stanowisku, że wytwórcy nie złożyli jej ofert w rozumieniu art. 66 k.c., jak również nie było możliwe skonkretyzowanie przedmiotu sprzedaży (tj. ilości energii) z uwagi na to, że T. Sprzedaż zaprzestała świadczenia na rzecz wytwórców nieodpłatnie usługi bilansowania handlowego. O tym ostatnim fakcie Spółka poinformowała OSD, który w konsekwencji zaprzestał przekazywania T. Sprzedaż informacji o ilości energii wyprodukowanej i wprowadzonej do sieci przez wytwórców. Jednocześnie, zarówno w toku postępowania administracyjnego, jak i sądowego, powodowa Spółka prezentowała pogląd, że dotychczasowe umowy sprzedaży energii elektrycznej, zawarte z ww. przedsiębiorcami – wytwórcami energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii, uległy rozwiązaniu z dniem 31 października 2013 r., wskutek ich wypowiedzenia przez Spółkę.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy podstawowe znaczenie miała okoliczność prawomocnego oddalenia przez sądy powszechne powództw Spółki (...) wytoczonych przeciwko wytwórcom: A. R., T. M. (1), A. T., M. C., S. S. (1), R. i R. M. (2), J. S. (1), B. G. (1) oraz J. P. o ustalenie, że stron nie wiąże umowa sprzedaży energii elektrycznej, w następstwie jej skutecznego wypowiedzenia przez powódkę. Z orzeczeń tych wynika jednoznacznie, że umowy sprzedaży energii elektrycznej, zawarte między wymienionymi podmiotami, nadal obowiązują i pozostają w obrocie prawnym. Nie budzi zatem wątpliwości, że umowy te stanowią także źródło obowiązku zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE, regulując dodatkowo, szczegółowe kwestie łączącego strony stosunku prawnego. Tym samym, w niniejszej sprawie spełnione zostały wszystkie przesłanki warunkujące istnienie po stronie powodowej Spółki przedmiotowego obowiązku. Uchylenie się zaś przez T. Sprzedaż w okresie od 11 stycznia do 2 kwietnia 2014 r. od zakupu energii elektrycznej, zaoferowanej przez wskazanych wytwórców, oznacza niewywiązanie się przez Spółkę z publicznoprawnego obowiązku przewidzianego w wyżej wymienionym przepisie.

Sąd wziął pod uwagę rozstrzygnięcia zapadłe przed innym Sądem a odnoszące się do oceny relacji powoda z wytwórcami energii w okresie objętym sporem w niniejszej sprawie, gdyż zobowiązywał go do tego przepis art. 365 § 1 k.p.c. W myśl powołanej regulacji, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Moc wiążąca, określona w przywołanym przepisie, oznacza obowiązek respektowania zawartej w orzeczeniu sądu skonkretyzowanej, indywidualanej normy prawnej. Orzeczenie to ma znaczenie prejudycjalne przy rozstrzyganiu spraw przez inne sądy, organy państwowe i inne organy administracji publicznej. Związanie wyrokiem sądu cywilnego oznacza brak możliwości zignorowania ustaleń faktycznych stanowiących bezpośrednio podstawę rozstrzygnięcia, jak i podstawy prawnej. Zakazane jest również prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczności podważające ustalenia faktyczne zawarte w wiążącym orzeczeniu (M. Manowska [w:] red. M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom 1, Warszawa 2011 r., s. 641-642). Powyższe tezy znajdują także odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego który związanie sądu orzeczeniem wydanym w innej sprawie interpretuje jako wyłączenie możliwości kwestionowania w rozstrzyganej sprawie ustaleń i ocen prawnych zawartych w prawomocnym rozstrzygnięciu innej przedmiotowo sprawy, ale między tymi samymi stronami (wyroki Sądu Najwyższego z 4 marca 2008 r., IV CSK 441/07, LEX nr 376385; z 8 marca 2010 r., II PK 249/09, LEX 589978, z 20 września 2011, II SK 5/11, LEX nr 1221091; z 7 stycznia 2004 r., CK 192/02, LEX nr 599542; z 2 grudnia 2009 r., I CSK 249/10, LEX nr 607232))

Powyższe oznacza, że także sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany wskazanymi wyrokami, przesądzającymi o istnieniu umów sprzedaży energii elektrycznej pomiędzy Spółką (...) a wymienionymi wytwórcami energii. Jednocześnie Sąd pragnie zauważyć, że okoliczność obowiązywania przedmiotowych umów – sporna między ich stronami - została przesądzona dopiero w toku postępowania przez tutejszym Sądem. Zgodnie zaś z art. 316 § 1 k.p.c., sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, tj. zarówno stan prawny, jak i stan faktyczny oparty na dowodach i oświadczeniach stron przedstawionych do chwili zamknięcia rozprawy. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowanie sądowe. Celem tego ostatniego postępowania nie jest bowiem przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu cywilnym. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo – administracyjnym.

Tutejszy Sąd jest zatem zobowiązany do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązków stron w postępowaniu dowodowym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że pierwszy z zarzutów odwołania nie zasługiwał na uwzględnienie. Konsekwencją bezzasadności tego zarzutu, jako najdalej idącego, jest także bezprzedmiotowość pozostałych zarzutów odwołania, przy czym ostatni z nich Sąd uznał za chybiony również dlatego, że rozstrzygnięcie spraw cywilnych - z powództwa kilku wytwórców przeciwko T. Sprzedaż o zapłatę - przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie nie ma charakteru zagadnienia wstępnego, które miałoby wpływ na wynik postępowania prowadzonego przez Prezesa URE, a w dalszej kolejności także na wynik postępowania przed tutejszym Sądem.

Jedynie na marginesie zasadniczych rozważań prawnych Sąd pragnie zauważyć, że na etapie postępowania toczącego się przed Prezesem URE powodowa Spółka podnosiła, iż bezwzględna przeszkodą w realizacji przez nią publicznoprawnego obowiązku zakupu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych było nieuregulowanie przez dziesięciu wytwórców zagadnienia bilansowania handlowego i grafikowania umów sprzedaży energii. Przy czym, powódka nie forsowała dalej tego stanowiska w ramach podniesionych zarzutów odwołania. W tej materii Sąd Okręgowy ograniczył się zatem jedynie do stwierdzenia, że w jego ocenie, zasadniczo obowiązek przewidziany w art. 9a ust. 6 PE jest odrębny i niezależny od kwestii bilansowania handlowego wytwórcy energii. Natomiast z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, kwestia ta jest irrelevantna, skoro za nadal obowiązujące należy uznać umowy sprzedaży energii elektrycznej, zawarte uprzednio między T. Sprzedaż a wspomnianymi wytwórcami energii. Bilansowanie handlowe winno być zatem prowadzone na dotychczasowych warunkach, przyjętych przez strony umowy. Kwestia braku w niektórych umowach regulacji tego aspektu stosunku prawnego łączącego powoda z wytwórcami, nie mogła stanowić o zwolnieniu powoda z obowiązku zakupu energii. Należy przyjąć, że skoro powód świadczył dotychczas tę usługę nieodpłatnie to pomiędzy stronami stosunku prawnego doszło do zawarcia umowy w tej materii *per facta concludentia*.

Stwierdzenie uchybienia przez Spółkę (...) publicznoprawnemu obowiązkowi zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oznacza, że spełniona została przesłanka nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 1a i ust. 2 PE. Należy przy tym podkreślić, że do zastosowania przedmiotowej sankcji administracyjnej wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy. Odpowiedzialność z art. 56 ust. 1 PE ma bowiem charakter obiektywny, tj. wynika ona z samego faktu naruszenia normy prawnej, niezależnie do winy naruszydca. Jednocześnie, zgodnie z aktualną linią orzecznictw, przy wymierzaniu kary pieniężnej konieczne jest jednak uwzględnienie elementów o charakterze subiektywnym, składających się na podmiotową stronę odpowiedzialności zagrożonej tego rodzaju sankcją. Zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia w zakresie kary pieniężnej powinny bowiem odpowiadać wymogom analogicznym do tych, jakie obowiązują sąd orzekający w sprawie karnej (zob. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt III SK 36/14, LEX nr 1652700 i powołane tam orzecznictwo).

Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę Prezesa URE, zarówno co do zasadności orzeczenia kary pieniężnej wobec Spółki (...), jak i co do jej wysokości. Strona powodowa nie sformułowała przy tym żadnych zarzutów odnośnie wysokości orzeczonej kary, podnosząc jedynie brak podstaw do jej nałożenia, wobec braku naruszenia obowiązku określonego w art. 9a ust. 6 PE.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 1a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast według art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie pozwany prawidłowo uwzględnił wszystkie wymienione wyżej kryteria. W szczególności, Prezes Urzędu trafnie ocenił możliwości finansowe powodowego przedsiębiorcy. Zdaniem Sądu,

kara w wysokości 132.000 zł, stanowiąca zaledwie (...) przychodu osiągniętego przez powódkę w 2013 r. z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu energią elektryczną, jest adekwatna do stopnia zawinienia i szkodliwości czynu, postawy przedsiębiorcy oraz jego sytuacji majątkowej. Pozwany słusznie uwzględnił - jako okoliczność łagodzącą - fakt, iż dotychczas powódka nie była karana za naruszenie publicznoprawnego obowiązku zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Należy również podkreślić, że wysokość wymierzonej Spółce kary została ustalona w dolnej granicy ustawowego zagrożenia skoro, zgodnie z art. 56 ust. 2a pkt 2 PE, wysokość tej kary nie mogła być niższa niż 131.805,3 zł.

Z tych wszystkich względów, stwierdzając brak podstaw do uwzględniania odwołania, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

O obowiązku zwrotu przez powoda, jako strony przegrywającej proces, kosztów poniesionych przez jego przeciwnika - Prezesa URE, który proces wygrał, Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. Kosztami tymi w sprawie niniejszej były jedynie koszty zastępstwa procesowego, świadczonego przez zawodowego pełnomocnika, których wysokość została ustalona stosownie do treści § 14 ust. 3 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.) w związku z § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., nr 1804). Zdaniem Sądu, zarówno niezbędny nakład pracy pełnomocnika pozwanego, jak i charakter sprawy oraz wkład pracy tego pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, nie uzasadniały zasądzenia wynagrodzenia w wysokości podwójnej stawki minimalnej.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka